

Передплата

«РУСЛАНА» вносить в Австрії:

на пів рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
а місяць . . . 170 кор.

За границею:

пів рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокое число по 10 сот.

РУСЛАНА

«Варнеш ми очи і душу ми варнеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудня.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Дембровского (Хорунщини). Експедиция місцевя в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише напередіє застереженя.

Режамациі неопечатаніє вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надслані» 40 с. від стрічки. Подяки і принаги доносеня по 30 сот. від стрічки.

Грецько-болгарські розбишцтва.

(X) Коли Болгария стогнала під турецкою кормигою, тоді нераз славний Гледстон в англійскім парламенті підносив жалоби на «болгарські розбишцтва», маючи очевидно на думці розбишцтва, які заподівали Турки Болгарам. Сьогодні однак можна в прямім розумію говорити про болгарські розбишцтва. Між Болгарами а Греками витворило ся почасти з церковних, по части з політичних причин ворогованя і дійшло до такого ступня, що в нічим не уступає колишньому турецкому розбишцтву. Греки стоять під церковною управою вселенського патрїярха, а Болгари вважають головою церкви свого екзарха. Між сими обома церковними достойниками заострили ся відносини останними часами до того ступня, що болгарске правительство заіменованого для Греків в Болгарії єпископа не хотіло допустити до єго столиці Варни нібито тому, що болгарске правительство не було повідомлене про єго іменованя. Отже задля того болгарске правительство насильно загорнуло для себе єпископску катедру в Варні.

Небавом подібна подія надала ся в Бургас. Болгари здобули грецку церкву і школу, знищили наряди і бібліотеку і тяжко ранили грецкого архимандрита з Филипополя. Подібні події приключили ся і в двох інших містах. На рішучі жалоби грецкого представника в Софії обіцяло болгарске правительство зараду. Та не тільки Греки не дістали своїх церков, але Болгари допустили ся опієля ще грізніших нападів. В заселенім Греками побережнім місті Анхіяльос захопили Болгари грецький Святиоурский монастир. Греки хватили за оружє, а наслідком того прийшло до бою, в котрім Болгари спалили около 30 домів, а чимало людей полягло з обох боків, Анхіяльос майже знищено. Греки схоронили ся в гори, а сучасно і по інших містах підняли Болгари погром проти Греків. В Рущуку рабовано грецькі склепи, збурено грецку церкву, церковні річи викинено на дорогу, зруйновано грецькі шпихлірі. Всюди відбули ся проти Грекам пристрастні віча і можна побоювати ся грізних наслідків.

Приглянувши ся ближше всему тому, годі добачати причини сих грізних подій в самій загорілості, яка є впливом церковних суперечностей між вселенським патрїярхом, котрий болгарского екзарха

вважає схизматиком. Певнійшою причиною є ривалізация поміж Греками і Болгарами о Македонію. О сю турецку поки що провінцію набивають ся окрім Сербів і Болгарів також Греки, а з того часу, як під напором Австро-Угорщини і Росії Болгария вельми слабо пособляє болгарські ватаги, повстаючі в Македонії, достарчає головно Греция оружных ватаг, що піддержують ворохобню в Македонії. Але сі грецькі ватаги звертають ся більше проти Болгарів і Кудовалахів, як проти Турків. Навіть між Румунією а Грецією дійшло до спору задля напастий на споріднених з Румунами Кудовалахів. За розбишцтва і рабованя грецьких ватаг на Болгарах в Македонії мстять ся знов Болгари на богатих Греках, поселених в болгарских пристанях. Взагалі на Сході зливають ся разом національні, церковні і політичні суперечности і доводять до такої расової боротьби, якої видівнею було місто Анхіяльос.

Болгарске правительство доси відсувало від себе всяку одвічальність за сі події. Урядово оно заявляє своє обуреня, обіцяє зараду і те саме висловило великим державам котрим, Греки жалували ся на болгарські напасти. Одначе після того, що стало ся в Анхіяльос, годі буде болгарскому правительству всего відпекати ся. Коли там Греки проти Болгар забарикадували ся в домах і церквах в Бургас, визвав їх болгарский префект міста до здачі, а коли сего не послушали, визвав проти них війско, котре здобули місто.

Війско не помагало нападеним Грекам, не спіяняли пожежі, оден офіцир убив навіть кількох Греків. Болгарске правительство не може оправдувати ся тим, що оно не в силі здержати розгукані ватаги. Супроти всего того европейські держави не можуть довший час остати байдужними і спокійно приглядати ся, як тут сі племена обопільно ріжуть ся, і то не лише тому, позаяк се супротивляє ся европейській людяности, але прямо загрожуть европейскому мирови. Европейські держави повинні не лише на Болгарию, але й на Грецию наперти з усею рішучістю, щоби одні і другі положили кінець ворохобним ватагам. Одначе всі такі визваня остають звичайно не виконаними. Тимто найкрасше було би, щоби Австро-Угорщина, по мысли програми в Мірцштег уложеної, з огляду на, се що всякі змаганя до втихомирень Македонії не доводять до наглядних вислідів, обсадила сю область своїми війсками, а тоді можна би завести

такий лад і спокій, як в Босні і Герцоговині.

Мова чисел

про наше народне шкільництво.

(зладжена на підставі австр. статистики, виданої через ч. к. статистичну центральну комісію в Відні 1906).

(Конець).

На одну силу учительску заняту в повнім числі годин с. є 80 тижнево припадало в Галичині 80·6, а в загалі на одну силу учительску беручи пересічно 61·2 учеників. На Буковині 75·0 а пересічно 53·7. В Галичині припадало пересічно найбільше число учеників на одну силу учительску з поміж всіх країв коронних, а учителі побирали пересічно найнижшу платню.

В Галичині уміло мову:

лише:	хлопців	дівчат	разом
німецку	1.008	2.050	3.058
ческу	—	2	2
польску	146.865	144.582	24.147
руську	59.363	47.680	107.033
німецку і ческу	—	2	2
німецку і польску	8.159	11.429	19.588
німецку і руску	609	551	1.160
німецку польску і руску	14.442	15.200	29.642
польску і руску	111.794	91.876	303.670
ческу і польску	19	4	23
ческу і руску	2	1	3
польску і угорску	4	—	—

Виходить, що уміли руску мову: 311.866 на 247.829 гр. кат, обряду на інші обряди припадає 64.037. З сего випливає, що на 339.089 римо-кат. 66.521 мойсеевого віроісповіданя виучило ся рускої мови 64.037. (Сумно)!!

Уміло тільки мову руску 59.363 на 247.829 гр. католиків а прочі 188.466 виучило ся і польської мови. Котроїж мови учать интензивнійше!

Число шкіл після громад.

	Галичина	Буков.
число громад	6.240	336
з одною або більше шкіл.	3.641	291

прилучені до других громад	947	19
без шкіл і не прилучені до рубр. 2	1.652	26
мають більше ніж одну шк.	150	36
мають тільки одну школу	3.491	255
мають приватну школу	97	9
до 3. мають приватну школу	4	—
до 4. мають приватну шк.	61	3
не мають зо-всім шкіл	1.591	23

Найбільше не мають шкіл Ліско 103 громад, Турка 55, Новий Санч 54, Величка 44, Ясло 41, Доброміль 44, Долина 42, Бучач 32, Горлиці 36, Городок 42, Бохня 31, і т. д.

Отже не мало шкіл 1591 громад нігде не прилучених а числили они мешканців 979.835.

Роди шкіл і число учителів і дітей.

В Галичині 1900 р.

	число шкіл	учителів	дітей
I. кл.	3.366	2.425	250.790
II. >	1.012	2.132	23.729
III. >	88	294	23.729
IV. >	284	1.638	95.758
V. >	82	608	34.201
більше класові	79	766	39.372

пересічно на одного учителя припадає дітей:

I. кл.	II. к.	III. к.	IV. к.	V. к.
103.4	94.7	80.6	58	56 51.3

Впливає, що найбільшу працю має учитель однокласової школи і наука тому видає слабкі плоди.

Арт. 2. устави краввої опреділяє, що громада має право презентованя учителя, коли сама удержує школу власними фондами, наколи-же край причиняє до удержаня школи, тоді право презентованя має Рада шкільна краєва.

Право презентованя учителів мало 22 громад, 2 духовних патронів і 21 сьвітських та 4 Ради шкільні окружні. Право презентованя во всіх прочих школах в числі 3.907 має Рада шкільна краєва, з сего впливає що до удержаня їх с. в. так сил учительських, як і доповнення престаций на будову шкіл понад обовязкових 120% числячи річно 40% від державних податків в 3 ратах с. в. в трех літах по собі слідуєчих, причиняєсь фонд краввий. (Отже міста не одержують самі своїх шкіл, хіба декілька).

Від 1900—1906 року змінилось де-що, алеж не много, остає ще много громад без шкіл, значне число некваліфікованих учителів особливо-же учительок, а що для нас найсумнійше, що маємо мало шкіл, бо на 6.240 громад в цілім краю маємо з рускою мовою викладовою 1679 шкіл, менше ніж $\frac{1}{3}$ і то переважно 1 і 2 класові, мало і то дуже мало більше класових, хотай суть громади, в котрих можнаб заснувати чотирокласові; на 10.705 сил учительських в всего 1803 гр. кат. обряду, заледви $\frac{1}{5}$ часть, так що не можнаб ними обсадити всіх посад з викладовою мовою рускою.

Придбанєс ил учительских, перетворованє низшекласових шкіл на більше-класові і системізованє шкіл в 1591 громадах є найбільше пекучою справою, о котру мусимо подбати.

Ся мова чисел виступає ще яркійше в зіставленю з иншими коронними краями, а найсумнійше представляєсь наш нарід так що до числа шкіл, рода їх сил учительских, та знаня рускої мови.

Поправа сих обставин наступити може, коли ціла суспільність наша зрозуміє вагу школи і з цілою послідовністю стреміти ме до придбаня шкіл, подібно як бачимо се у других народів. Материяльні жертви, праця і витревалість, — сі лишень можуть зацвнвити нам ліпші успіхи.

„Почціви рускі людек“.

Скільки правди є в горлянях вшех-поляків на руску „гайдамачизну“, нехай послужить допись одного з західно-галицьких дідичів, п. Александра Пшедржми-рського до Gazet-y narodow-oi, яка та-кож від часу до часу любить за-балакати про „рускаго, цемнего хлопа, вихованего на традициях Гонти і Залєзняка“...

„Від довшого часу здибуємо в ча-сописях жалі і наріканя на рільні відно-сини у східній Галичині... — пише згада-ний дідич у відповідь на сі безосновні закиди. — „Ми мали у східній Галичині віча, інтервенцію властей, вмішуванє війська, кількадневне ту і там безробітє, однак в дійсности ті, против котрих були вимірені страйки, не понесли доскульних шкід, а наріканя деяких, що у східній Га-личині, що мусять наслідком страйку пла-тити по 40 кор. за жниво копи, треба зачислити до категорії жалів медведя, якому мала галузка упала на хребет. Як вони кому доіли, то раджу єму, для віддиху і успокоєня нервів перенести свій рільний варстат до нас, до західної Галичини“.

„Зростаюча від кількох літ у східній Галичині еміграция робочих рільних сил, дійшла в сім році до небувалих розмірів. Цілі села оголочені з молодіжи, а в до-ма остали „старці, каліки і діти“. Всьо, що було спосібне до праці, потягло до Прусів, множество еміграцийних бюр, концесіонованих і неконцесіонованих та ціла армия хлистіків, оперуючих на вла-снү руку, подали собі долоні, щоби ого-лотити західну Галичину з робучих сил“.

І про се все не пишуть польські дневники, але хотай натомість переко-нати руского мужика, а що для него е-міграция є некорисна і горлають против одинокого руского, еміграцийного бюра. Сеж крутість, доходяче до сьмішно-сти. Польска преса несьвідомо наслідує російску політику, яка довела до япань-ської катастрофи: занехуючи свій корен-ний польский нарід, цілу свою енергію покладає на „рубєжі“. Чи може з сего вийти добро? Але слухаймо дальших виводів західно-галицького шляхтича:

„Се, що остало дома, використовує положене і жадає неможливых цін за рільні роботи акордові чи поденний на-

ем. Зіставляю цінник, після якого в сім році я примушений був платити:

Жниво копи жита і пшениці	60 до 65 кр.
Жниво копи вівса	50 > 55 >
Вязанє копи копеного збіжа	20 > 25 >
Звізка збіжа, наєм коний від копи	— > 30 >
Денний робітник 12 до 15 літний	— > 70 >
Косар денно	1 зл. 50 >
Кісьба одного морга коню-шини	2 зл. 50 >
Кісьба одного морга луки	2 > — >
На місяць наймит 15 до 18 літний 16—18 зр.	

„Се ціни, які я тут платив без най-меньшого страйку, а треба додати, що ніколи не міг я дістати ані достаточного числа робітника, ані на час, так що на-слідком сего сіно по більшій части зигнило іменно з причини дуже пізної кісьби першої конюшини, а другої вже зовсім я не міг косити і всьм примуше-ний справляти конюшиниско під ози-мину (!)

„Не всім є знані звичаї мазурского денного робітника. Ви, панове у східній Галичині, призвичаєні найперше до обиль-ности хліборобского робітника, а по дру-ге до легкости, з якою сей робітник дасть покермувати ся. Отже шеф госпо-дарства, чи єго заступник, визначає кож-дого ранку зголошуючим ся те, що ма-ють виконати. Призначає одних до жнива там, де бажає собі, других до навозу, третих до плугів і т. д. У нас инакше. Мазур з папіросом в устах приходить ра-но і вже собі сам з гори уложив, що і де буде робити. „Як мені, пане, не дась-те сеї сивої формальки до воженя, то я йду собі до дому“. Другий хоче жати тамтой кавалок пшениці, а не сей, тре-тий буде возити пшеницю, але під услі-вем, що буде на стерни пасти... А зга-нити або щонебудь сказати не можна, бо Мазур то гонорний чоловік, легко обра-жує ся і іде до дому, а я не маю ким єго заступити!“

Аж жаль збирає, коли дивити ся на тутешний польский люд. Не видко вже нігде народного селяньского одягу, не чу-ти християньского привіту. Аrogантний, космополітичний пролетарий, беззглядний в кождім своїм вчинку, який не вяже ся ні-якою етикою, заняв місце польского хло-па. Дійсно розжалоблюючий плід тілько-літної праці над освітою люду. А двір-ска служба? Чи ви там, у східній Га-личині, маєте понятє о такій службі? В пі-зній осени приходить кількох обірванців до згоди, найчастійше без ніяких доку-ментів. Перезимує ся біда, нанищить і накраде всякої знадоби, повибиває худо-бі очи, а на веснү зникає, як марцевий сніг. Шукай вітра в поли! Жадної умови не пошанують. Жадні закони не боронять прав службодавців. Приїде еміграцийний аґент і забирає собі двірську службу без перешкод під оком властей.

„В семи випадках, в яких я зголо-сив утечу слуг ряшівскому староству, о-держав відповідь, що винні не можуть бу-ти ані карані, ані доставлені, бо втікли до Прусів. Від того часу винні вже кіль-ка разів були в краю, але ряшівске ста-

роство має багато важніших занять, як боронення інтересів працьодавців і опіка над тими, що живлять цілий край. Така непорядність властей, що не скажу зла воля, роззухвалює в найвисшій степені прислугу, яка бачучи такі яркі докази безкарности, стає елементом, яким годі якнебудь кермувати».

Супротив такого зовсім не персадженого образу рільних відносин серед польського люду, в околицях не обнятих страйками, прийде ся хіба наші галасливій вшехпольській прасі — не розглянувшій ся еще добре у відносинах нашого краю — повернути до старопольського висказу про «почціви рускі людек», прощаючи ему навіть его страйки і вивернення сокільського стовпа в Сколім! Ба, навіть старенький елєвтерик проф. Дибовський, який в «Słowi polsk-im» висилує свою пам'ять на списування всяких гайдамацких страховин, які бачив і чув за цілий час свого довгого життя, мусить признати, що супроти Мазурів, змальованих п. А. Пшедржимірским, всеж таки той «рускі людек» є «почціви і потульні»...

Н О В И Н К И.

— **Календар.** В суботу: руско-кат. Фотія і Аникили м.; римо-кат. Людвика кор. — В неділю: руско-кат. Максима; римо-кат. Зефірини.

— **Педагог чи бєльфер?** Наше справозданє про книжку Герм. Гесса „Unterm Rad“, де говорить ся про душевнї терінія молодї душі в школі та про нечулість і незрозумінє до сего т. з. Schulmeister-ів (рівнозначне з нашим „бєльфер“), появило ся якраз в сам час, бо ото „Діло“ замстило аж три надіслані собі відповіди в справі тернопільської події, а між ними і відповідь „одного з професорів“, який вже в першій своїй відзиві виявив цілковитий брак не то вже педагогічного, але прямо людського зрозуміння і співчуття до молодї людської парости. „Один з професорів“ представляє себе і свій завід яко жертву людської злоби, бо, мовляв, чому не критикують так адвоката, лікаря, сьвященника, як професора? Очевидно, се неправда. „Ученики — каже далше „один з професорів“ в своїй обороні — застрілили ся вправді через те, що дістали лиху класу, але ту лиху класу дістали вони оба справедливо і з сего боку не можна робити професорам ніякого докору. Інша річ, що коли би професори були більше зааніяли ся учениками, вони може були би поправились і не дістали злої класи“. Отже видко „один з професорів“ сам чує, що не сповнено супротив тих учеників педагогічної задачі, але як се зробити, він в своїх дальших виводах виявляє цілковите незнанє. Бо годі — каже — займати в класі ученика, коли він має „шось иншого“ в голові, адже і Ломброзо говорять, що родять ся на сьвітї т. з. Verbrechenaturen(!), котрих годі поправити, хоч би їх держати ціле життя у всяких домах поправи, а „шпїцлювати“ професорови ученика по ночах на нічо не здало би ся, бо чейже его дома не присилує (буком?) до науки. І таке пише сей п. педагог про учеників, які перейшли до 6 тої класи в тій самій гімназії, а навіть від кількох ліг під оком тих самих професорів, та еще на першій курє мали перші класи! Надто засьвідчають зовсім віродостойні сьвідки, що особливо один з девяти учив ся дуже пильно, навіть до 2-гої години в ночи, а таки дістав двійку аж з девятьох предметів! Та наш Schulmeister не відчуває того страшного закиду фактів, а свої чудні виводи кінчать ось яким уступом: Все отже висше мною сказанє зібравши, я, оден з професорів також ніби провинивших ся стра-

шно супротив учеників, мав би лиш одну просьбу до Хв. редакцій всіх часописий руских, щоби схотіли на будуче трохи об'єктивніше та лагідніше судити й нас професорів-Русинів, закидувані нам факти та провини наперед докладно розслідувати і провїрити і старатись бодай робити професорови-Русинови слухнївий закид, а не друкувати все без розбору і без критики, що лише хто небудь пішло в редакцію на професорів. (Се не правда, бо так взагалі не дїє ся і в сїм випадку не було — Ред.) Бо таким поступованєм несправедливим та сторонничим супротив професорів їх озлобить ся, а учеників здеморалїзує ся“.

Отже тим страшаком, що «професори озлоблять ся» аргументує п. Schulmeister кілька разів в своїй статі. Тож ми, боячи ся его гнїву над дїтворю, зовсім не хочемо полемізувати з ним, а дамо тільки одну раду: Оженїть ся, пане Schulmeister, а коли виховасте своїх дїтвї від немічного немовляти до гордо пвуючого ся в гору молодця, тоді не буде мати до вас приступу злоба, а вирозумінє і терпелївїсть. Поки що до вас не маємо претенсій, бо щоб ми і не сказали — се не буде мати до вас приступу. Але в иншу сторону ми звернемо ся, на яку до тепер в цілій сїй полеміці дивним дивом ніхто не звернув уваги. Де був катехит, що він там робить в гімназії? Чи він там также є тільки бєльфером, який перепїтує догматику і смалить третї за невивчені аргументи ріжних церковних філософів против єретичних тверджень середовічних реформаторів? Чи між тими девятьома двійками була також і двійка з... релїгії? Чи катихит нічо не знав про моральне поведєне шестої класи, а спеціально двох самоубійників і не прийняв жадних мїр? Було би се дуже сумно, бо катехит якраз повинен бути посередником між професорами а учениками, повинен упрощувати і лагодити перших, а по вітцївски, в секретї напаминати других, представляти їм можливість поправи і заохочувати до витревалости. Роля такого трибуна молодїжї — се найкрасше завданє катехита, та чи в сїм випадку она було виповнена?

— **Від Заряду школи ткацької в Горлицях** одержуємо ось яке оголошенє з просьбою о поміщенє: В кравчїй школі ткацькій в Горлицях розпочинає ся наука дня 1. вересня с. р. Школа образує молодїж теоретично і практично на заводових ткачів. Наука триває три літа і є безплатна. За свою роботу отримують ученики надгороду. До школи може бути прийнятий ученик котрий укінчив 13 рік життя і школу народну або удовіднить що виншїй спосіб набрав вправи в читаню і писаню. Записовати можна учеників від 1. до 15. вересня. Місьць вільних є 5 (пять). Зголошеня пізнійші не будуть узгляднені. Зголошенє о принятє належить вносити на письмі до Заряду школи з долученєм сьвідцтва шкільного і убожества. При школі є інтернат, в котрім ученики за маленькою доплатою отримують помешканє харч і вітцївску опіку. Письменні зголошеня о принятє можуть бути вже тепер вношені до Заряду школи. Близших інформацій що до принятя учеників, часу тривання науки і удержаня удїлює письменно п. Василь Генсецкий, управитель школи.

— **Зі школи ім. М. Шашкевича у Львові.** Впис ся учеників і учениць до школи ім. М. Шашкевича у Львові, ул. Скарбківська ч. 26., відбудуть ся в днях 29., 30. і 31. серпня с. р. кожного дня рано від 9. до 12. а по полудни від 3. до 5. години. — Ученики і учениці, записуючі ся до I. класи, мають при вписї предложити метрику уродженя на доказ, що мають приписаний вік шкільний. Ученики і учениці, що вже учащали до сеї школи, мають виказатись сьвідцтвом з минушого року шкільного, ученики і учениці з иньших шкіл мають при вписї предложити, крім сьвідцтва шкільного, метрику уродженя.

— **Пожар сєледцїв.** В Щетинї столиці Померанії в Прусах вибух оногди о год. 10. в ночи великий огонь. Горіли на т. зв. „Срібній луці“ величезні шпїхлїрі, що належать до

фірми «Боля наслідники», котра поодинокі відділи тих шпїхлїрів віднаймає всїляким купцям, гуртівникам і промисловцям. Тут знаходять ся також магазини, де на складі держать великі запаси сєледцїв, котрі звідси вивозять дальше в глибину краю і завозять навіть аж до нас. Вся сторожа пожарна з міста, і єусїдних місцевостей наспіла на поміч. Показало ся, що то горіли шопи з великими запасами сєледцїв, котрі стїяли в бочках готових вже до висилки. Коли надїхав першїй відділ сторожі пожарної, горіли вже чотири шопи повні бочок з сєледцями. Сухе дерево горіло як солома, а великі склади риби і трану додавали лиш сили огневи, котрий до кількох хвилях так був розширив ся і став так сильним, що не було способу приступити до него. Сторожа пожарна мусїла що хвиля відступати ся і по кілька разів зміняти ся. Пятнайцять сикавок з ріжних боків лили водою а мимо то горіло з такою силою, що зробило ся було огненне море з котрого бухала полонїнь високо в гору і сипало искрами мов дощем. Аж по трох годинах удало ся з великим трудом огонь спертї і трохи пригасити. А всеж таки згоріло дванайцять шоп з вєйма запасами сєледцїв що там були. Шкоду обчисляють на виш пів мільона марок.

— **Ц. к. Дирекция залїзниць державних у Львові.** На шляху Стрїлки-Топольниця, — Ясениця замкова піднято рух поїздів особових без пересїданя дня 15. серпня с. р. а рух поїздів тягаревих піднятий буде дня 17. серпня с. р.

В наслідок оповіщеня, оголошеного в «Wiener Zeitung» і в «Gazetę lwowską» розписує ц. к. Дирекция залїзниць державних у Львові офєрту на доставу і монтованє шість ваг до важєня нерогатої худоби о силї видержимости 1.500 кг.; по одній вазї в стациях Белз, Залуж, Угнів, Кристинопіль, Ожидів і Озірна, як також трех ваг помостових для важєня возів о силї видержимости 30 тон і 8 т. довгих, однак без деревляної будки до важєня, по одній вазї в стациях Мостиска, Судова вишня і Задвірє. Ц. к. Дирекция залїзниць державних буде приймати офєрти найпізнійше до 12 години в полудне дня 30. серпня 1906. Близші услїва достави можна переглянути в ц. к. Дирекції залїзниць державних відділ консервації і будови (III. поверх 308).

В ціли уможливленя публицї безпосередного зіткненя ся з ц. к. зарядом залїзничим і устного представленя своїх желань і жалоб, як також засягненя інформацій в справах комерцїяльних і тарифових, відносячих ся до перевозу на шляхах ц. к. залїзниць державних, — обїжджати будуть делегати ц. к. Дирекції залїзничої більші стації в ціли устного порозуміня ся з интересантами. Делегати ті бдуть приймати интересентів в понїше поданих місцевостях, в бюрі начальника стації а іменно: В Бродах дня 5. вересня с. р., в Перемишлї 12. вересня с. р., в Самборї дня 19. вересня с. р., в Підволочисках дня 26. вересня с. р.

— **Дрібні вїсти.** Вчєра пополудни відбув ся похорон б. міністра Кріггамера, в яким цїсар взяв удїл лично. — У Львові в II. кварталї с. р. уродило ся 1636 живих а 49 неживих дїтвї. В тїм часї умерле 940 осіб, заключено супружеств 402. — Бюро львівської повітової ради перенесєне буде від 1. вересня с. р. до нового льокалю, ул. Мохнацкого, ч. 4. I. поверх, побіч університету. В те саме місце переносьтє ся і львівське повітове товариство задаткове. — В Бучачи панує епідемія тифу і шкарлатини. — Посадником місто Бродів вибраний др. Станіслав Рїттель. — Панамєриканський конгрєс ухвалив предложити гагськїй конференції т. з. доктрину Драго, заключену в словах: «Америка для американцїв». — На острові Кубі вибухнуло грізне повстанє. — В Більбао в Іспанії веде ся грізний страйк 10.000 робітників; кілька разів приходило вже до крївавих бїлок з війском і жандармерією. — Скоро справило ся російське правительство з ухваленою, розвязаною думою, за допомогою для навіщеного неврощаєм насе-

лення. Як доносить «Нов. Время» з суми 15 мільйонів рублів по 18. серпня видано 14,733.723 руб.— а що буде далі? — В Газі має бути уладжена жидівська міжнародна вистава. Має вона узгляднити цифри, образи, статистику, історичні дані, ілюстрації і т. п., дотикаючі переслідування Жидів за всі часи, а головню в остатніх часах в Росії. — Іспанська королівська пара перебуває тепер в Англії. — Япанське правительство повідомило держави, що з днем 1. вересня Дальній стане отвортою пристанею. — В часі землетрясеня в Америкі запав ся остров Робінзона (Juan Fernandez) на Тихім Океані, віддалений 500 кілометрів від Вальпараїзо.

Телеграми

з дня 24. серпня 1906.

Відень. Вчашня N. fr. Presse доносить, що комісія виборчої реформи збере ся дня 12. вересня, з перше засіданє держав ої ради відбуде ся дня 18. вересня. — Таж часопись доносить в нинішнім ранішнім виданю, що спільні делегації зберуть ся дня 20. жовтня.

Варшава. Стан недужого генерал-губернатора викликає Скаллона поважні обави з причини нервового розстрою.

Київ. Міністерство одержало відомість, що в Печерській лаврі видруковано проклямації, які взирають до погрому Жидів і Ляхів. Заряджено слідство.

Берлин. Vossische Ztg. доносить з Петербурга, що в тамошних міродатних кругах одержано непокоячі вісти з Варшави, що там, як і на провінції, власти разом з війском пригтовлюють терен для загального погрому Жидів.

Петербург. Дневник «Страна» доносить, що Столипин поставив в Петергофі внесене, щоби звести вадзвичайний стан охорони в Петербурзі і цар прихилив ся до сего. В виду сего в найблизших днях «ахрана» має бути внесена.

Матеріали до національно-політичного і культурного життя Русинів.

Листи о. Ст. Качали до редакції Правди

(Конець).

VI.

Благородный Пане!

Довѣдую ся зъ газетъ, же термѣнъ нашого процесу назначений на день 28. червця с. р. Въ письмѣ Вашомъ зъ 17-о Мая Вы писали: «Въ кождомъ случаю визначить термѣнъ такъ, що будемо мати досить часу покликати свѣдковъ нашихъ и предложити нами акта».

Що до Мѣшковского то я звѣдувався блище, видится, же Штундеръ и Залускій такожъ не будуть допущени на свѣдковъ.

Але що до актѣвъ, то я незнаю, якыбы я мавъ предкладати? Прощу менѣ донести.

Я потребую чисель газетъ польскихъ, де було сказано: Гнилички ходили на раду до О. Качали. Такъ писавъ Часъ а за вымъ Gazeta Narodowa (видитимся зъ 10. Сѣчня) На тсе я опираю мою аргументацію. Я вже казавъ Пану Кор. Сущкевичови, абы о тїи постарався. Тепер пригадую, чи до 28. Червця незайде задавненє? Въ остатномъ разѣ була бы то польска комедія. Абы графа очистити, або хотяй вражѣнне зменшити, треба поа оскаржити: термѣну не визначати на передѣ, абы графъ везоставъ скомпромітованый. Нарештѣ дати справѣ задавнити ся, абы справи Польщѣ на шванкѣ не виставляти. Въ кождомъ разѣ графъ и Польща на томъ вискають.

Вашъ Другъ

Качала.

III. 30/5 1882.

VII.

Шельпаки 23/7 1882.

Благородный Пане!

Я отримавъ завозванє на (термѣнъ) 28-о с. м.

Приѣду 26-о або 27-го до Львова. Прощу тымчасомъ що потреба зарядити, зъ обронцею знестись и обговорити.

Вашъ Другъ

Ст. Качала.

VIII.

Шельпаки 13-о л. Грудня 1882.

Благородный Пане!

Нынѣ доручено менѣ Nullitaetsbeschwerde графа de La Scalla съ тою увагою: „Dass es dem Angeklagten freistehe dagegen binnen 8 Tagen die Gegenausführung zu überreichen“.

Вамъ запевне скорше доручено тую скаргу о уневаженнє вироку львовского суда. Незнаю що уважалисьє за потребне здѣлати. Менѣ видится, же належить зробити дотичне Gegenausführung. Тожъ най зробить «Люка» нашъ оборонця, именемъ нашимъ.

Колибы була потребна моя бытность во Львовѣ (може для подписаня акту), то прощу менѣ якъ найскорше донести тельеграфомъ (хотьбы expressom) абымъ мавъ часъ ставити ся въ Львовѣ, абы не було за повно.

Прощу для того порозумѣти ся зъ Люкою.

Незнаю, чи не належалобы в представленю увагу звернути, же никто не оскаржавъ de La Scalla о російску агитацію, бо ту ходило о православіє, а не о Росію. Такожъ же ходило о артикули «Дѣла» и не «Слова». Подобне, же не належали до нашої справи политични протоколы Скалацки.

Очикую нетерпеливо Вашго завѣдомленя.

Моя поважанье

Стэф. Качала.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 16. до 31. серпня 1906.

Нова сензацийна програма.

Щоденно о 8. год. вечер представленє В неділі і сьвята 2 представлення о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що пятницї High-Life представленє. Білєти вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвига ч. 9.

Всілякі

КУПОНИ

вильосовні цінні папери

вишлачує без потрученя провізії або коштів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц

БАНКУ

Гіпотечного.

Рух залізничних поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	12 20*, 6-10, 1-40, 5-45, 9-05*
„ Кракова	2 31*, 5-50*, 8-45, 130, 5-25, 8 40 9 30*
„ Підволочиск	7-20, 11-45, 2-20, 5-50, 10-30*
„ Лавочного	7-29, 11-50, 10 50*
„ Рави рускої	7-50, 450
„ Станиславова	8-05
„ Самбора	8-15, 1-50, 9-20*
„ Любіня вел.	11-50* (13/5—16/9 в неділі і сьвята)
„ Яворова	8-18, 4-37
„ Янова	1-15 (1/5—30/9), 8-45* (13/5—9/9 в неділі і р.-кат. сьвята), 9-25* (13/5—9/9)
„ Коломиї	10-05
„ Ряшева	10-35
„ Тухлі	3-45 (від 15/6 до 30/9)
„ Брухович	7-07, 3-25, 5-30, 8-20* (всі від 6/5 23/9 щоденно і 1-45 (6/5 до 23/9 в неділі і р.-кат. сьвята)

На Підзамче.

„ Підволочиск 7-05, 11-30, 2-08, 5-35, 10-16*

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	12-45*, 1-—*, 8-35, 2-45, 6-35* 8-25 10-05*
„ Іцкан	2-51*, 6-15, 9-20, 2-40, 10-40*
„ Підволочиск	6-20, 10-55, 2-21, 6-15*, 9-50*,
„ Яворова	6-55, 6-—*
„ Янова	9-15 (1/5—30/9), 1-35 (13/5—9/9 в неділі і р.-кат. сьвята), 3-14 18/5—9/9).
„ Лавочного	7-30, 2-30, 6-25*
„ Самбора	8-55, 4-15, 10-51
„ Станиславова	9-10*
„ Белзци	10-45
„ Ряшева	4-05
„ Коломиї	3-30
„ Рави рускої	7-25*, 11-35*
„ Перемишля	10-05* (від 1/5 до 30/9) Хирова Ясла
„ Стрия	11-10*
„ Брухович	6-05, 2-28, 3-40, 6-26* (всі від 6/5 до 23/9 щоденно), 12-40 (6/5—23/9 в неділі і р.-кат. сьвята).

З Підзамча:

„ Підволочиск 6-32, 11-07, 2-32, 6-27*, 10-02*.

Примітка. Поїзди посніпні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені зьвіздкою. Пору вічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 минут рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники розклади їзди ітд. можна набувати через цілєнь в міскім бюрі ц. к. державних заліз... в. пасаж Гавсмана ч. 9.

Щадїть і купуйте землю!

Товариство взаїмного кредиту

„Джїстер“

стоваришене зар. з обмеженою порукою у Львові (Ринок ч. 10)

платить 4% від вклада, приймає і вишлачує вкладки кождого дня, крім неділі і сьвят; Удїляє позички на 6% на гіпотєку або за порукою; дає більшї позички парцелянтам на купно землі; сплату гіпотєчних позичок розкладає 15 літ; при 30 ратах піврічних вивосять рата на капітал і процент разом 5 корон від 100 корон.

На покритє дахін бляхою або черепом удїляє „Джїстер“ позички на 5%.

Позички можуть дістати тільки члєни; яко члєн може приступити тільки члєн Товариства обезпечєн, „Джїстер“

Дивїденда від удїлів члєнських вивосили все 6%.

Вкладки можуть вкладати такжє не члєни.
Вкладки вивосить 19/12 1905: 2,072,928 K.
Позички удїлені 2,041,615 K.
Удїли члєнів 162,127 K.
Фонд резервовий 30,288 K.
Цінні папери і зьокації 257,963 K.

З чистих зисків удїлав „Джїстер“ на церкві, бурсі і инші громадїні цілі вже над 40,000 корон.

Щадїть і купуйте землю!